No 1915 [illegible] C. 1853

DE TIJD.

NOORD-HOLLANDSCHE COURANT.

Dieu et mon droit.

Deze COURANT verschijnt te AMSTERDAM, Dagelijks, behalve des Zondags. Het abonnement voor 3 maanden is ƒ 5,00; voor de buitensteden ƒ 6,00; franko door het geheele Rijk. — *Brieven, Gelden*, enz. FRANKO te adresseren aan het Bureau dezer COURANT.

DONDERDAG, 11 AUGUSTUS.

AMSTERDAM, 10 Augustus.

Gisteren heeft de heer Luyben beproefd, om de beraadslaging over de verfoeide verdrukkingswet van Vrijdag tot Dingsdag aanstaande te verdagen. De geachte spreker kwam er tegen op, dat een zoo gewigtig ontwerp met zoo veel haast werd afgemaakt. Hij was met vele anderen van meening, dat er nog een tweede onderzoek in de sektien noodig was. Het voorstel werd ondersteund door de heeren van Nispen en Storm. De eerste op dezelfde gronden door den voorsteller aangegeven, de tweede vooral ook om den uitslag der zending van den heer Lightenvelt te kunnen afwachten. Te vergeefs. De heer van Goltstein achtte de zaak genoegzaam toegelicht, en »de bedenkingen der afdeelingen zijn beantwoord door de regering." Deze laatste beweering van den spreker uit Utrecht is ten minste gewaagd. Sinds wanneer toch is het een antwoord, als men zegt niet te antwoorden? En wat heeft nu de memorie van beantwoording anders gedaan, dan alle diskussie omtrent de aanmerkingen der afdeelingen af te snijden? De vlugge woordvoerder is niet gewoon met zoo weinig te vrede te zijn; waarom juist nu, zijne ongegronde aanmerking ons bijzonder in het oog is gevallen. De heer van Hall als protestantsche minister voor R. K. Zaken, en als minister van Buitenlandsche Zaken heeft gemeend tegen eene uitdrukking, door den heer Storm gebezigd, te moeten opkomen. De vertegenwoordiger uit Breda had gezegd, dat de heer Lightenvelt naar Rome was gezonden, »om het geschokte »gevoel van den H. Vader eenigzins gerust te stellen." Het was eene ijsselijkheid, dat de heer Storm het bestond zoo iets te durven beweeren. Het was verre van den heer van Hall zoo iets ooit te hebben gezegd. De reis van den Heer Lightenvelt had ten doel om te voorkomen, »dat aan den Paus verkeerde indrukken werden »gegeven;" dat wil met andere woorden zeggen, om te voorkomen, dat het gevoel van den Paus niet zou worden geschokt, of, zoo dat reeds had plaats gehad, om dan het geschokt gevoel van den Paus eenigzins gerust te stellen. Waarlijk, de heer van Hall speelt in deze aangelegenheid eene jammerlijke rol. Hij heeft al het aanzien van een dier pleitbezorgers, die *Timon* in zijne *orateurs parlementaires* afschildert, van twee zakken, regts met argumenten vóór, links met argumenten tegen, voorzien, en die ten spijt hunner sluwheid zich evenwel niet zelden van zak vergissen.

Intusschen de Kamer heeft met eene kleine meerderheid het voorstel van den heer Luyben verworpen; zoo dat zij nu aanstaanden Vrijdag, zonder nader onderzoek in de sektien, zonder antwoord der regering op de bedenkingen in de afdeelingen gemaakt, zal overgaan tot de openbare beraadslaging.

De heer van Hall schijnt de behoefte te gevoelen, dat er een einde kome aan de zaak. Hij wil daarvan af zijn hoe eer hoe liever. De meerderheid der Kamer schijnt insgelijks gezind, om tot een besluit te komen. Zou [illegible] dat zij ook gezind zou zijn, om den heer van Hall [illegible] prezent te doen? En zou er daarom zoo groote haast zijn, om tot een rezultaat te komen? Wij willen 't niet gelooven. Moge zich de heer van Hall verbeelden, dat de zaak zal geredderd zijn, zoodra men hem met de wet zal hebben gewapend, het komt ons onmogelijk voor — dat de meerderheid der Kamer zulks in ernst kan opnemen. Neen, de zaak zal dan niet uit zijn. Integendeel, eerst dan zullen de moeijelijkheden voor goed gaan beginnen. Al mogt men ook aannemen, wat wij niet mogen, dat en de Eerste Kamer en Z. M. de Koning, door listen en lagen misleid, zich zouden laten vinden, om met de regten der Kroon en der ingezetenen een gevaarlijk spel te drijven, eerst dan, als de heer van Hall er in zal geslaagd zijn, om de Grondwet en de magt des Konings met voeten te treden, eerst dan zal het blijken, dat men in plaats van een stap vooruit te gaan tot beeindiging van de bestaande spanning, deze zal hebben verdubbeld en bestendigd.

De Katholieken zijn rustig van aard, lijdzaam en onderworpen uit beginsel. Maar wanneer men hunne godsdienst aanraakt; wanneer men hunne heiligste en dierbaarste regten krenkt; wanneer men de hand slaat aan de Kerk; dan klinkt, als door alle eeuwen heen, het *non possumus*, en noch geweld, noch verdrukking, noch kerkering zijn in staat om hunnen onverzettelijken onwil te verwinnen. Men moge dan dekreteeren, dat de Kerk niet vrij is zonder verlof van den heer van Hall: de Katholieken zullen den heer van Hall het verlof niet vragen en toonen dat zij vrij zijn ten spijt van gouvernementeele willekeur. Men moge dan verklaren dat de Aartsbisschop van Utrecht geen Aartsbisschop van Utrecht is; de Katholieken zullen daarin slechts een reden te meer zien om den Aartsbisschop van Utrecht des te inniger, des te vuriger te huldigen en te eeren. En middelerwijl zij zich zoo hechten en levendiger dan ooit aan de Kerk aansluiten, zullen zij tevens gebruik maken van alle geschikte middelen, die de goddelijke Voorzienigheid hun zal aanbieden, om een ministerie en eene partij te bestrijden, die hunne heerschzuchtige tyrannij willen bouwen op de puinhoopen der verwoeste godsdienstige vrijheid. De botsingen, die daaruit ontstaan kunnen, mogen komen voor rekening van hen, die in hunne verblindheid haken naar willekeurige boeijen voor de godsdienst; als gingen zij een triomf te gemoet, gelijk eene trouwzieke bruid zich niet zelden naar het huwelijk spoedt, om er in plaats van het gedroomde geluk, weldra slechts ondragelijke onverbreekbare banden te vinden, die geen tranenvloed kan verzachten.

»Mijn doel bij deze voordragt, zegt de heer van Hall in zijn antwoord, is geweest, zeker niet het bevorderen en levendig houden van spanning, maar wel bevrediging en geruststelling."

Lief, mijnheer van Hall! Doch neem het niet euvel; er zijn er, en niet weinig, die dit betwijfelen, wanneer ze op de omstandigheden zien, waaronder ge het bewind vermeesterd, en op de middelen, welke ge ter bereiking van uw doel aangewend hebt.

Dan, hoe dit zij, aan uw doel is de natie 't minst gelegen, omdat bij onverhoopte aanneming dier voordragt, niet uw doel, maar haar tekst *wet* wezen zal.

En in dien tekst ligt, zoo als de Nederlandsche pers het dagelijks verkondigt en bewijst, de vernietiging der godsdienstvrijheid, en het overslaan der spanning tot nog geheel iets ergers, maar dat wij kieschheidshalve liefst niet noemen.

Uwe verdere bedoelingen mogen even onschuldig, ja die wezen van John Russell, om de bij verrassing verkregen wet te laten rusten; 't kan niet baten. Wie waarborgt ons, dat latere ministers die niet uit het stofferig archief opdelven en te *bekwamer* tijd benuttigen zullen? Gij, gij-zelf poogdet dit met de nooit uitgevoerde *Germinals*-wet, die ge nu onder en om het algemeen gelach hebt moeten los laten. Wat wij niet willen, is werktuigen smeden, ze mogen dan ook nu in een voorraadhuis worden weggesloten, waarmede men ons te eeniger tijd in boeijen klinken kan.

Ook »uwe meening dat ge met omzigtigheid waart te werk gegaan, dat ge de vrijheid der kerkgenootschappen slechts in zoo ver had beperkt, dat hun wezen ongeschonden bleef, dat ge de [illegible] hadt in 't oog gehouden, die ook voor de wetgevers geschreven zijn:" die meening almede, verre van geruststellend, is voor de natie onverschillig. Waan niet dat door zulke banaliteiten, door die geëtiquetteerde frazeologie, welke niemand meer misleidt, om dat ze tot vervelens uit den mond van alle mogelijke ministers gehoord is, de natie in slaap te wiegen, en aan uwe voordragt 't minste vertrouwen bij te zetten is. *Le bout de l'oreille perce trop.*

Noem wijders uw nieuw ontwerp eene verduidelijking, eene betere voordragt, of wat ook; de naam doet niets ter zake. Het zal ons even weinig stemmen om aan uwe, nu met wat fluweel overtrokken ketenen de handen te bieden, als uw doel, als uwe bedoelingen, als uwe meening, als uwe inzigten, als uwe beginselen, als uw stelsel en uwe *gemoedelijkheid*.

Ge laat den eed weg. Geringe gift! Zoo art. 1 behouden blijft, komt het op zoo weinig niet aan. En hadt ge dan nog slechts het vernuft om de gift behagelijk te maken en met eenige bevalligheid te doen. *Malgracieux!* zullen de heeren zeggen, als ze lezen, dat alléén de verklaringen en uitleggingen van den Paus en van de Bisschoppen oorzaak van uwe mildheid zijn. Is het mogelijk de Katholieken vlakker in het aangezigt te slaan, of driester hun te zeggen: »ook dat artikel was enkel tegen uwe geestelijken gerigt!"

Even weinig als art. 1, zuivert ge art. 2, van de smet van ongrondwettigheid. Uwe bewijsreden is hier *voorzigtigheid*. Deze vordert dat een vreemd godsdienstbedienaar niet zonder uwe vergunning optrede! En art. 3 en hoofdstuk VI der Grondwet, in verband met onze wetgeving ten aanzien van vreemdelingen? Met dat argument van voorzigtigheid komt men ver, Mijnheer van Hall! In uw stelsel, stelden we eene wet voor, die de art. 8, 10 en 53 der Grondwet wat inkortte: dit zou vrij wat voorzigtiger en voor u persoonlijk wat aangenamer zijn.

Dat ge art. 5 er niet zoudt aangeven, evenmin als art. 1, dat wisten we: in art. 1 ligt het beginsel, en om art. 5 is het te doen: de Bisschoppen! Doch, voor dat we de beweegredenen lazen waarom ge den eed losgelaten hebt, konden we ons niet voorstellen, welk stalen voorhoofd ge ook draagt, dat ge den moed hebben zoudt zoo onbewimpeld voor uw doel, — uw eenig wezenlijk en waar doel, — uit te komen!

Op wie moet art. 5 toegepast worden? Immers bloot telijk en alléén op katholieke Bisschoppen, en wel op regtzinnig-katholieke Bisschoppen. Immers, wat de Jansenisten betreft, hun petitioneeren, toen verleide Protestanten petitioneerden, hun zwijgen toen de Katholieken hunne stem verhieven, hun bondgenootschap, met één woord, zoo als het scheurmakers betaamt, met hen die de Katholieke Kerk bestrijden, — maakt hen, ook wij moeten 't in gemoede bekennen, een beter lot waardig. Zij zullen, — en wij feliciteeren er welgemeend den nieuwen Bisschop *in partibus* van Deventer mede, — op grond der conniventie van de oude Republiek, welke triviaal gezegd, hen noch als visch of vleesch beschouwde, — zullen buiten schot blijven. U alléén, katholieke Bisschoppen, u geldt het.

Doch hoe dit gerijmd, Mijnheer van Hall, niet met de eerste beginselen der wijsbegeerte van het regt, welke vorderen dat eene wet algemeen zij, dat zij niet met het oog op deze of gene personaliteiten, ontworpen worde, doch met onze *positieve* Grondwet, aan welke gelijkheid van allen voor de wet, en dus uitsluiting van '*t jus singulare*, van voorregten, van achterstelling van welke klasse van menschen of van wien ook, ten grondslag ligt? — Al kondt ge, wat onmogelijk is, de ongrondwettigheid van al de artikelen uwer voordragt, zelfs van art. 1, weggoochelen (vergeef het woord, het is van uwen vriend Baud): art. 5 bleef, wat het is, de hoogstmogelijk opgevoerde denkbare ongrondwettigheid. — Van de retroaktiviteit — nu van 1848 op Adams leeftijd terug gebragt, — lust het ons niet te spreken: zij is eene nietigheid bij de schending van het eerste beginsel des wijsgeerigen regts.

Mijnheer van Hall, gij sticht u een zuil: moge het een eerzuil wezen! De christelijke liefde gebiedt ons het te wenschen; doch de aard der voordragt doet ons beven! Ja, gij sticht u een zuil; want uw ontwerp, wordt het wet, zal tijdstip maken in 's lands geschiedenis. En moge dat tijdstip zich niet verbinden aan beroeringen, moge het niet de naaste aanleiding zijn tot gebeurtenissen, hoedanig er onze jaarboeken reeds te veel te betreuren hebben!

Eenmaal zullen onze geschiedrollen vermelden moeten, dat in volle XIXde eeuw, een deel van Neerlands bevolking, door onverlaten misleid en vervoerd, in godsdiensthaat ontvlamde. O mogt het kunnen worden vergeten, mogt de naneef er niet over behoeven te blozen:

„Ignoscenda quidem, scirent si ignoscere manes!"

Dan de geschiedenis is onverbiddelijk. En, weet het wel: zij zal opteekenen, dat gij onder die omstandigheden aan 's lands bestuur kwaamt, als raadsman van eenen Koning, die allen dezelfde vaderlijk hart toedragt. Zij zal boekstaven, dat gij het in uwe magt hadt den storm der redeloosste drift te bedaren; zij zal ver-

melden wat ge te dien einde aangewend hebt; zij zal gewagen van uwe wetsvoordragt, maar zij zal u ook geen enkel der gevolgen sparen, welke dat gewrocht van uw brein na zich sleept......

Zóó ge er van doordrongen waart, 't kan niet anders, gij kwaamt op uwe stappen terug!

Onbetwistbaar is het, dat de wereld het hooge standpunt nog niet bereikt heeft, waarop zich de tegenwoordige Nederlandsche regering bevindt. De wereld, de gansche Europeesche maatschappij, hecht nog aan een vorstelijk woord — al is het nog niet bekrachtigd door een geratificeerd verdrag.

Dat is op de duidelijkste wijze gebleken in deze laatste dagen. De diplomaten, te Weenen in konferentie vergaderd, hadden een ontwerp-verdrag aan den Keizer van Rusland ter goedkeuring aangeboden; van zijn antwoord, zoo zeide men, hing het af of de vrede behouden, dan of de oorlog losbarsten zou. Het eerste woord dat hij spreken ging, zou te dien aanzien beslissend wezen.

Wat nu geschiedt? De Keizer neemt kennis van het ontwerp-verdrag en hem ontvalt het woord, dat hij er vrede mee heeft en dat hij een Turkschen ambassadeur ontvangen zal, mits het ontwerp-verdrag onveranderd ook door den Sultan aangenomen worde. De telegraaf brengt dat keizerlijke woord over naar alle hoofdsteden van Europa en gansch Europa roept — mogelijk wel wat spoedig —: thans is dan de vrede verzekerd!

Wat moet onze regering, op haar hoog standpunt, zich met dat vreugdebetoon van gansch Europa vermaakt hebben! Men gelooft dan nog in Europa, mag zij zeggen, aan een gegeven woord, men hecht dan nog aan eene vorstelijke verklaring! Onnoozelen, die ze zijn, mag zij hun toevoegen! »*Quelle que soient les expressions dont on s'est servi, celles-ci n'ont ni le caractère ni la valeur d'une convention ratifiée!*" Een keizerlijk woord is maar een woord, gelijk de nota's van konstitutioneele regeringen, »*ne sont que de simples notes, servant uniquement à faire connaitre l'opinion du ministère dont elles sont emanées*, al staat er ook in die nota's geschreven, dat zij opgemaakt zijn op 's Konings last en bevel! Daarom echter er nog geene waarde aan gehecht! Vorstelijke verklaringen en nota's van konstitutioneele regeringen — 't is altemaal bedrog en poppenspel! Niets heeft waarde, niets dan een geratificeerd verdrag! — In 't voorbijgaan vragen wij, of de eerbied voor de gouvernementen niet bijzonder moet toenemen, bij 't prediken van zulke beginselen?

Uit de houding van gansch Europa, de groote mogendheden, behalve Nederland, niet uitgezonderd, schijnt intusschen opgemaakt te mogen worden, dat niemand nog het hooge standpunt der Nederlandsche regering bereikt heeft, dat niemand nog, dan zij, tot beginsel heeft, dat goede trouw van diplomatieke transaktien uitgesloten is en dat aan een vorstelijk woord niet meer waarde behoeft gehecht te worden, dan aan dat van den ergsten leugenaar en bedrieger. Europa schijnt van zulke stellingen nog afkeerig. 't Is de Nederlandsche regering alleen, de Nederlandsche April-regering namelijk, die niet huiverig is om zulke beginselen te verkondigen in hare diplomatieke stukken en van zulke beginselen bij hare wetsontwerpen uit te gaan. Mag die regering niet *eenig* genoemd worden?

Eene regering, zoo eenig als de onze, kan intusschen, bij het vasthouden aan zulke beginselen, tot zonderlinge praktische ondervindingen geraken. De *Amsterdamsche*, die wijzelijk ons sints veertien dagen laat wachten op antwoord op onze artikelen en die plotselings gebragt schijnt te zijn *ad terminos non loqui*, heeft met groote stoutmoedigheid durven verzekeren, welken uitslag bij den H. Stoel de diplomatieke aanraking van den heer Lightenvelt had en welke rezultaten zij vermoedelijk verder zou opleveren. De heer Lightenvelt, zeide zij, was »*met voordeel*" werkzaam en men mogt zich veel goeds van zijne zending voorstellen. Wij meenen de *Amsterdamsche* aan het verstand gebragt te hebben, op gronden aan hare eigene artikelen en aan de taal van den heer van Hall ontleend, dat hare verzekeringen wel wat voorbarig schenen, en de *Amsterdamsche* mag geacht worden tot onze zienswijze te zijn toegetreden, wijl zij daartegenover het diepste stilzwijgen is blijven bewaren. Dit zij echter zoo het wil — zoo veel schijnt zeker, dat de *Amsterdamsche* goed op de hoogte wordt gehouden van de uitzigten van ons gouvernement, zoodat zij, beter dan iemand, ons zou kunnen vertellen, of onze in den vreemde zich ophoudende diplomaten reeds hier of daar ondervonden hebben, dat de buiten Nederlandsche regeringen begrijpen, welke behandeling een Nederlandsch diplomaat verdient te ondergaan.

Stellen wij, bijv. dat onze baron Fagel zich in diplomatieke aanraking te stellen heeft met den heer Drouin de l'Huys. Onze regering heeft den minister te Parijs instruktien gegeven en eene nota is ingediend, soms aan den Franschen minister van Buitenlandsche Zaken te overhandigen. Nu kent die laatste minister de beginselen van onze tegenwoordige regering: »*Quelles que soient les expressions dont on s'est servi dans ces notes*, etc."

Welk gedrag derhalve zal hij, *moet* hij volgen ten aanzien van den vertegenwoordiger dier regering? Het antwoord ligt voor de hand. Hij moet hem eenvoudig zeggen: Uwe nota's, mijnheer de minister, de nota's van uwe regering zijn niet meer waard dan ... scheurpapier. Houd ze gerust in uwen zak. Volgens uwe regering verbinden zij *de Nederlandsche regering* niet; zij bevatten slechts de persoonlijke meening van uw tegenwoordig ministerie, dat morgen kan aftreden en door een ministerie vervangen kan worden, lijnregt in strijd, wat zijne inzigten betreft, met het kabinet van heden. Ik hecht dus, overeenkomstig de beginselen van het Nederlandsche staatsregt, niets aan uwe nota's. Hebt gij een verdrag bij u, *à la bonne heure*, dan kunnen wij zien ons te verstaan. De Keizer kan het dan van middag teekenen; de Koning van Nederland teekent het dan een paar dagen later, en zoo kan ik ten aanzien van uw land gerust zijn. Maar zonder verdrag!......

En de heer Drouin de l'Huys maakt eene beweging, die beteekent, dat baron Fagel vertrekken kan. En wordt hij aldus afgescheept, dan zou men moeten zeggen, dat Frankrijk gelijk en gehandeld had, zoo als, met het oog op de beginselen van het Nederlandsche staatsregt dd. 27 Junij 1853, gehandeld behoort te worden.

Het ware kurieus van de *Amsterdamsche* te vernemen, of onze regering zulk eene behandeling reeds te ondervinden heeft gehad. Zij, die zooveel weet, zou ons mogelijk dienaangaande niet onaardige mededeelingen kunnen doen.

Maar indien nu eens de Kardinaal Antonelli den heer Lightenvelt toegesproken had op de wijze, waarop de heer Fagel door den heer Drouin de l'Huys toegesproken zou mogen worden! Wat zou de heer Lightenvelt dan hebben kunnen antwoorden? Dit: Maar, Eminentie, wij kunnen geen verdrag met Rome sluiten! Een verdrag met Rome is een konkordaat en de »geliefde onderdanen," willen van geen konkordaat hooren! Dat hebben zij reeds voor twaalf jaren langs 's heeren straten gezongen:

„Geen Kordaat met Rome, geen Konkordaat met Rome! —"

Goed, antwoordt de Kardinaal, maar wat dan? Gij kunt geen verdrag met den H. Stoel sluiten en gij wilt dat de H. Stoel alleen aan een verdrag waarde hechte! Hoe heb ik het dan met u? — En de heer Lightenvelt zou in de houding wezen, dunkt ons, waarin sints veertien dagen de *Amsterdamsche* tegenover den *Tijd* staat! Zou dat geene waardige houding zijn voor den vertegenwoordiger der Nederlandsche regering?

Al het gezegde is slechts veronderstellenderwijze gezegd. Men moet echter toegeven, dat die veronderstellingen geheel natuurlijk kunnen en moeten afgeleid worden uit de verklaringen der regering, dat nota's niets dan nota's zijn en geene verbindende kracht hebben.

Het *Journal d'Anvers* laat op een artikel van den *Echo* van 's Gravenhage, betreffende het nieuwe voorstel van wet tot regeling der kerkgenootschappen, volgen:

»Door dat wetsvoorstel zouden de Bisschoppen zich in dezelfde gesteldheid vinden als zeker jong paar, dat eenige jaren geleden, wegens een misdrijf door anderen gepleegd, veroordeeld werd; een feit dat veel gerucht in het land maakte en waarmede de dagbladen zich grootelijks vermaakt hebben.

»Het was, indien wij ons goed herinneren, te Eecloo, in Oost-Vlaanderen, dat eenige oolijke grappenmakers meenden, den nieuw getrouwden op eene ketelmuziek te moeten vergasten, maar deze namen het euvel en dagvaarden de rustverstoorders voor den plaatselijken regter. Doch het bekwam hun slecht, want zij waren het, die men tot eene boete veroordeelde. — Ziehier een der gronden van dit nieuwe oordeel van Salomo.

»Overwegende dat de genoemden, door hun huwelijk, aanleiding hebben gegeven tot eene manifestatie, tengevolge waarvan de rust gestoord is geworden;

»Gezien art. .. enz.

»Veroordeelen de genoemden....

»De Nederlandsche Bisschoppen zullen zich volkomen in dezelfde gesteldheid vinden. De Protestanten hebben de rust verstoord; de Bisschoppen zullen veroordeeld worden."

Wij ontleenen aan den *Univers* een uittreksel uit zijne laatste korrespondentie uit Rome als volgt:

»Gelijk wij vroeger gemeld hebben, de heer Lightenvelt, buitengewoon gezant van Nederland bij den H. Stoel, heeft Rome verlaten; maar in plaats van den weg naar 's Gravenhage in te slaan, is hij naar Napels gereisd, en 't is waarschijnlijk dat hij over Rome zal terugkeeren. Heeft de minister van Zijne Majesteit den Koning der Nederlanden voor zijn vertrek eenige voorstellen tot eene schikking gedaan? Zulks weten wij niet. Maar wij weten volkomen, dat de bisschoppelijke hierarchie in Nederland gevestigd is en gevestigd zal blijven, tot troost der Katholieken en tot heil der H. Kerk. Men mogt haar bedreigen, men moge haar bestrijden; vernietigen zal men haar niet kunnen. Wat op eene *rots* gegrondvest is, heeft deel aan de hechtheid der *rots*, der rots, tegen welke de poorten der hel niets vermogen.

»Men kan overigens niet te veel het gedrag bewonderen, dat de Katholieken in Nederland, in die moeijelijke omstandigheden aan den dag leggen. Hunne voorzigtigheid, hun levendig geloof, hunne geestkrachtige houding, de edele fierheid hunner geheel christelijke taal, verwerven alom eenstemmigen lof. Christenen van dien geest waren waardig de groote gunst te verwerven, welke de H. Stoel hun geschonken heeft, door, op hun dringend verzoek, hun de herstelling der bisschoppelijke hierarchie toe te staan."

Ofschoon de bewoners van de zuidelijke provincien onzes rijks, in zoo verre zij overwegende Katholieken zijn, niet behooren, volgens den heer van Hall, tot 's Konings »beminde onderdanen," hebben zij echter als om strijd getoond, dat in weerwil van die uitsluiting, hun gemoedsstemming voor den jeugdigen erfgenaam van den troon niets te wenschen overlaat, en dat de dynastie van Oranje niet van dien kant te vreezen heeft voor het lot, dat eenmaal de huizen van Stuart en Bourbon heeft getroffen. De storm der vernieling dreigt eerder uit »de tegenovergestelde rigting."

De reis van den Prins van Oranje door de provincien Noord-Brabant en Limburg in een kritiek tijdstip als het tegenwoordige, is zeker het beste bewijs, dat aangevoerd kan worden voor de getrouwheid ook van 's Konings katholieke onderdanen; maar ze is ook tevens een bewijs, dat de Koning zelf zich weet te verheffen boven de vooroordeelen, waarmede de verschillende faktien hem dagelijks trachten te omringen, en dat hij in deze zaak niet heeft gehandeld als partijhoofd, hetgeen men zoo gaarne zou willen, maar als Koning der Nederlanden. Als zoodanig heeft hij zijn zoon naar de verdacht gemaakte zuidelijke gewesten van zijn koninkrijk gezonden, en het is gebleken, dat men daar dat vertrouwen heeft weten te waardeeren.

Van onderscheidene kanten hebben wij berigten en bijzonderheden ontvangen, aangaande de wijze waarop men den zoon van Willem III heeft verwellekomd. Ook te Os en te Sint-Michiels-Gestel gaf des prinsen komst aanleiding tot verscheidenheid van vreugdebetoon. In de laatstgenoemde plaats was merkwaardig het bezoek, gebragt aan het Instituut voor Doofstommen, en is het niet onopgemerkt gebleven, hoe deze inrigting met bijzondere belangstelling werd gadegeslagen.

Een korrespondentie uit Rolduc beschrijft ons eenigzins uitvoerig en met geestige trekken de bezigtiging van het katholieke seminarie aldaar. In deze bewoordingen onder anderen:

»Het uitstapje van den jeugdigen prins is te vergelijken bij een aanhoudenden triomftogt; in Roermond, Maastricht, Kerkraade, overal waar Z. K. H. zich vertoonde, maar vooral in het opvoedingsgesticht te Rolduc.

»In Rolduc, vraagt een schroomvallig Protestant, is dat geen seminarie? O! ik krijg er eene huivering van! De stamzoon onzer Koningen in een katholiek seminarie en dat op eenen ouderdom, waar de mensch zoo vatbaar is voor allerlei indrukken..... En die Mijnheer de direkteur van dat gesticht, die zoo mooi kan praten.... wat kon de prins daar al gevaarlijke ultramontaansche sympathien opdoen! God! En wie weet het? In dat muitend Limburg.... Lieve Hemel! welke roekeloosheid! — Wees maar gerust, al te vreesachtige lezer van de *Fakkel*, het *Goudsch Kronijkske* of den *Nederlander*, er is geen haar gekromd aan het dierbaar hoofd van Z. K. H.; want ook die oproerige Katholieken, ook die twistzieke priesters, ook die muitende Limburgers beminnen den Vorst en het vaderland, die gij zoo teeder *uwen* Vorst, *uw* vaderland noemt. — Maar ernstig:

»De jeugdige Kroonprins, vergezeld van Hoogstdeszelfs gouverneur, Jhr. Casembroot, van twee generaals en een aantal hoog geplaatste personen, werd aan den ingang van het trotsche gebouw, door de talrijke jeugd, met een daverend handgeklap en onder het bulderen van het geschut ontvangen. Na eene krachtige en hartelijke toespraak van den Eerw. heer direkteur, wien de Prins met een warmen handdruk en zijn waarde Mentor in eene taal, die zijne diepe aandoening verried, beantwoordden, steeg er uit den mond der drie honderd kweekelingen een: Leve de Koning! leve de Prins! op, zoo wegslepend, zoo opregt, dat de onbeschaamdste vorstenvleijer er over te vreden zoude geweest zijn. En toch waren daar Duitschers en Belgen, Limburgers en Noord-Nederlanders onder elkander; maar die jongelingschap leert er, onder de leiding van katholieke priesters, liefde en eerbied voeden voor Koning en Vaderland, voor gezag en orde.

»Boven den ingang der kerk stonden deze woorden uit den 71 Psalm: *Deus judicium tuum regi da; et justitiam tuam filio regis.* (O God! geef den koning uwe wijsheid, en den zoon des Konings uwe geregtigheid.) De Prins bezocht de oude, in romaansch stijl gebouwde kerk, en in dezelve het graf van Walram III, Hertog van Limburg, een voorzader der Nassouwen in de moederlijke linie.

»Boven den ingang der zaal, waar Z. K. H. door de verzamelde kweekelingen ontvangen werd, stond het wapen van Limburg, met de woorden: *Aan God en Koning trouw!*

»Daar werden den Prins eenige gelegenheidsdichten in het Fransch, Neder- en Hoogduitsch, de drie in het gesticht gesproken talen, met den grootsten bijval aller aanwezigen voorgedragen; daar werd muziek en zang gehoord, enfin, al wat er zoo al behoort bij soortgelijke plegtigheden. Maar wat wij vooral willen opgemerkt hebben, is die hartelijkheid, is die gemoedelijke vreugde bij die belangwekkende jeugd. Het was als of die jongelingen zich gelukkig achtten, hunnen toekomstigen Koning van naderbij te mogen aanschouwen, Hem nu reeds te kunnen zeggen, dat zij eens eerzame burgers en getrouwe onderdanen zullen zijn. Ook heeft Z. K. H. deze gevoelens op ieder voorhoofd kunnen lezen en, de hooge bezoeker scheen het gesticht als met weerzin te verlaten, om uit die opregte, kinderlijke omgeving weder in eene wereld vol vleijerij en bedrog terug te keeren.

»Maar, ach! daar praten wij al zoo zorgeloos heden, en wie weet hoe menig gevoelige ziel er van in eene godzalige bezwijming gevallen is. En toch hebben wij niet eens de helft van al de gevaren, waaraan de weerlooze Koningszoon, te midden van een paar dozijnen verslindende zwartrokken bloot stond, opgesomd; want bedenkt eens, er bevonden zich in het gevolg van den prins niet minder dan zeven zeer aanzienlijke Protestanten, die allen, ook, als om strijd, in uitdrukkelijke bewoordingen, hunne volle tevredenheid te kennen gaven. Edoch, deze kennen Limburg en den aard zijner katholieke bevolking."

Men leest in het *Resumé politique* van de *Emancipation*, dd. 10 Augustus:

»Te 's Gravenhage zijn geruchten in omloop, die veroorlooven te gelooven, dat de heer Lightenvelt, minister en buitengewoon gezant te Rome, welligt als eenvoudig partikulier naar zijn vaderland zal kunnen terugkeeren. Wij zijn verzekerd dat de heer Lightenvelt de laatste niet zal zijn, die zich over die gebeurtenis zou verheugen, daar het hem van eene zware verantwoordelijkheid zou ontheffen, voor welke alleen zijne verknochtheid aan den Koning, hem voorlang belet heeft te bedanken."

Onderstaand adres is, met vele handteekeningen voorzien, uit Utrecht verzonden.

»*Aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal.*

»De onderteekenaren, zoo kiesgeregtigden als gezeten burgers der stad Utrecht, geven met eerbied te kennen:

»dat zij uit belangstelling uwe beraadslaging te gemoet zien over het wetsontwerp, regelende het toezigt op de onderscheidene kerkgenootschappen;

»dat zij toch, zonder de vraag te beantwoorden, of dit toezigt naar de beginselen van het Nederlandsch staatsregt op deze wijze kan geregeld worden, gemeld wetsontwerp beschouwen, als ten eenemale in strijd met de vrijheid van godsdienst, welke aan alle Nederlanders door de Grondwet is gewaarborgd;

»dat zij ten betooge der gegrondheid van hun gevoelen, zouden kunnen wijzen op het zesde Hoofdstuk der Grondwet, ja zelfs op de verklaring namens de regering ter gelegenheid der Grondwetsherziening in 1848, afgelegd door twee ministers, die ook thans leden van het ministerie zijn;

»dat de adressanten ook de bepaling van het 1ste artikel van het wetsontwerp even als de terugwerkende kracht daaraan toegekend, onbestaanbaar achten met hunne verkregene regten, terwijl zij even gegronde bezwaren tegen de overige artikelen van het wetsontwerp zouden kunnen aanvoeren, doch vertrouwen, dat zij zich hiervan kunnen onthouden, dewijl dezelve overeenkomen met dewelke door veel hunner medeburgers uit schier alle oorden van het rijk aan uwe vergadering zijn medegedeeld;

»Redenen waarom zij uwe vergadering eerbiedig verzoeken, dat het haar moge behagen, boven bedoeld wetsontwerp, regelende het toezigt op de onderscheidene kerkgenootschappen, niet aan te nemen;

»'twelk doende, enz."

Wij vernemen heden, dat verzonden zijn aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal adressen, gelijkluidende met dat in ons Nommer 1889 medegedeeld of daarmede overeenstemmende, uit:

Rotterdam (1)	met	439	naamteekeningen.
Leijden (2)	»	33	»
Voerendaal	»	250	»
Well	»	70	»

STATEN-GENERAAL.

TWEEDE KAMER.

Zitting van Dingsdag, 9 *Aug.*

In deze zitting zijn onder anderen ingekomen:

twee honderd en vijf adressen houdende aandrang tot aanneming of beschouwingen ten voordeele van het wets-ontwerp tot regeling van het toezigt op de onderscheidene kerkgenootschappen; en zeventig verzoekschriften tegen hetzelfde wetsvoorstel.

De voordragt van wet tot goedkeuring van een traktaat van vriendschap, handel en scheepvaart met de republiek van Costa-Rica is zonder beraadslaging met algemeene (58) stemmen aangenomen.

De Commissien tot onderzoek van:

1°. het verslag wegens het fonds nopens den arbeid der gevangenen over 1851;

2°. het verslag wegens het fonds der Algemeene Landsdrukkerij over 1851; en

3°. het verslag wegens het fonds voortspruitende uit kooprijzen van domeinen over 1851, hebben achtereenvolgens bij monde van de heeren Wintgens, Storm van 's Gravesande en Bosse daaromtrent rapport uitgebragt.

In eene volgende vergadering zal worden beslist over de door de Kommissien voorgestelde konklusien, strekkende tot het doen drukken en ronddeelen der rapporten en om de rekeningen voor kennisgeving aan te nemen.

De Kamer heeft met 33 tegen 28 stemmen besloten dat de beraadslagingen over het wets-ontwerp tot regeling van het toezigt op de kerkgenootschappen, waaromtrent door de betrokken kommissie van Rapporteurs het eindverslag is uitgebragt, zullen aanvangen op aanstaanden Vrijdag den 12den dezer, des morgens ten elf ure, en daarbij tevens afgestemd een voorstel van den heer Luyben, strekkende om dat voorstel van wet eerst aanstaanden Dingsdag den 16den in behandeling te nemen, welk voorstel door de heeren van Nispen van Sevenaer en L. D. Storm ondersteund, maar door den heer van Golstein bestreden werd.

Tegen de behandeling der bedoelde wets-voordragt op aanstaanden Vrijdag hebben gestemd de heeren: van Bosse, Ter Bruggen, Hugenholtz, van Lijnden, Luyben, van den Poel, van den Heuvel, Dommer van Poldersveld, van Wintershoven, Jespers, Hengst, Bots, van Hoëvell, van Nispen van Sevenaer, Sandér, Westerhoff, de Man, Storm, Strens, Mackay, Beens, de Lom de Berg, Groen van Prinsterer, van Eck, Meeussen, Thorbecke en Elout van Soeterwoude.

(1) Tweede opgave.
(2) Zevende lijst.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

PARIJS 9 Augustus. De nota in den *Moniteur* opgenomen en vermeldende dat Rusland de voorstellen van Weenen verzonden, heeft goedgekeurd, ontneemt aan alle berigten van vroegere dagteekening, die nog dagelijks verspreid worden, hunne waarde.

Omtrent den inhoud der aan Rusland en Turkije gezonden voorstellen is nog niets met zekerheid bekend. Sommige bladen hebben hierover luide klagten aangeheven, welke door de *Assemblée nationale* dus beantwoord werden:

»Het is voor alsnog onmogelijk met eenige naauwkeurigheid te weten in wat termen de nota is vervat, die aan de Oostersche quæstie een einde moet maken, en welke bereids door den Keizer van Rusland is aangenomen. Het zou strijdig wezen met alle diplomatieke welvoegelijkheid die nota openbaar te maken, zoolang de Sultan er zijne sanctie niet aan heeft gegeven.

»Men kan echter als zeker aannemen, dat bij gezegd stuk niet slechts voldoening is gegeven aan den Keizer van Rusland, betreffende al datgeen 't welk in de hoofdstad betrekking heeft op zijne eischen, om het protectoraat te voeren over de Grieksche Christenen onder des Sultans heerschappij staande, maar dat daarenboven aan Europa voldoende waarborgen zijn gegeven omtrent het behoud van het Ottomanische rijk.

»De ontruiming der Donauvorstendommen door de Russische troepen, is een natuurlijk gevolg van de goedkeuring, door den Czaar gehecht aan de nota der vier groote mogendheden. Het is niet waarschijnlijk dat dit vraagstuk nieuwe moeijelijkheden zal baren. Hetzelfde mag men aannemen omtrent het loopende gerucht, alsof Rusland Turkije aansprakelijk zou stellen voor de oorlogskosten, bij het bezetten der vorstendommen gemaakt. Men houdt bij de diplomatie zulk een eisch, als geheel in strijd met het bekende karakter van Keizer Nikolaas.

»Wat de adhaesie van den Sultan betreft, hoe zou men kunnen veronderstellen, dat hij zwarigheden zou maken, daar toch eene weigering hem berooven zou van de bescherming van Frankrijk en Engeland, uit wier naam de nota hem is aangeboden.

— Het gerucht betreffende de krooning van Keizer Napoleon op 15 dezer, verliest meer en meer in waarschijnlijkheid.

— Men schrijft uit Madrid van den 2 dezer: De hitte wordt hier hoe langer hoe heviger. Zij, die niet in de gelegenheid zijn Madrid te kunnen verlaten en ongedeerd dien vuurgloed doorstaan, mogen van geluk spreken. Het is onmogelijk om te werken, zoodat de zaken dan ook algemeen stilstaan.

ENGELAND.

LONDEN, 8 Aug. De tijding van de toetreding des keizers van Rusland tot de in de Weener konferentie opgemaakte voorwaarde, wordt bevestigd. De *Times* is van oordeel dat de ontruiming der vorstendommen, de eerste stap moet wezen, door Rusland te doen. Volgens de *Observer* is er in die nota geene regtstreeksche bepaling te vinden omtrent de bezetting der vorstendommen.

De *Times* geeft de volgende telegraphische depêche:

»*Jassy*, 25 Julij.

»De tijding van het opzenden van Vredesvoorwaarden naar Petersburg is over geheel Moldavie met vreugde vernomen."

»Sedert den intogt der Russen heeft de handel in de vorstendommen veel geleden."

DUITSCHLAND.

KEULEN, 7 Aug. Uit Beyruth wordt dd. 19 Julij het volgende gemeld: In Syrie heerscht de grootste wanorde. De Christenen verlaten Antiochië en Aleppo en vlugten naar de kusten. In Laodicea hebben de Turken den Russischen konsul willen vermoorden."

— Van Belgrado schrijft men, dat uit eene briefwisseling tusschen Redschid-Pacha en Vorst Gortschakoff de geruststellende zekerheid blijkt, dat het overtrekken van den Donau door de Turken, voor alsnog niet te vermoeden is.

STADSNIEUWS.

BURGERLIJKE STAND.

AMSTERDAM, 10 Augustus.

BEVALLEN (7 Aug.): E. C. Meuring, geb. de Beus, Z.

OVERLEDEN (8 Aug.): M. F. Mijnhardt, 5 j. - M. Tabak, 23 jaar.

PRIJS-COURANT DER EFFECTEN.

		9 AUG. 4½ u. gebl.	10 AUG. 4 u.		gebl.
NEDERL., Werkel. Sch. à 2½ pCt.		63 1/16	63 1/16	a 63¾	63¾
Dito Dito	3	76¼	76¼		
Dito Dito	4	95 9/16	95½	95 9/16	95½
O. I. Leening 1844	4				
Amortis. Syndic.	3½		94¼		
Handel-Maatschappij	4½	127	127		
Aand. Rijn-Spoorweg.		103½			
Aand. Holl. S. M.					
Obligatien					
BELGIE, Obligatien 1844					
Cert. bij de Belg. Bank.	2½				
Dito bij Rotsch. en Volksv		53¾	53 11/16	53¾	
FRANKRIJK, Obligatien	3				
SPANJE Nieuwe	1	23 7/16	23 7/16	23¼	23¼
Dito	3	47¾	47 11/16		
Dito Binnenl. à 6/m.		43¼	43¼	[illegible]	
Coup. Bewijzen.		6 7/16	6½	[illegible]	
Amortisable Schuld		5 7/16	5¼	[illegible]	[illegible]
PORTUGAL te Londen	5				
Dito Dito	3		39½	39½	39½
RUSL. bij *Hope* 1798 en 1816	5	109	109		
Dito Dito 1828 en 1829	5	108	108		
Cert. bij d°. 1831 en 1833		98	98		
Dito	4½	[illegible]			
Dito bij *Hope*	4		93¾		
Dito bij *Stieglitz en C°.*		95¾			
Dito bij id. 5de Serie	4				
Cert. te Hamburg	5	107¾			
Inschrijving in Assignat.	6				
Cert. van dito					
POLEN, Certifikaten	4	86¾	86¾		
Dito Aand. à fl. 500		161½			
Dito met Lot. » 300					
AMERIKA, Bank-Actiën					
PRUISSEN, Aand. met Lot. R. 50					
OOSTENRIJK, Metalliek	5 pCt.	83¾	82¾	[illegible]	
Dito 1847	2½	42¾	42¾	[illegible]	
Dito 1851	2½	42¾	[illegible]	42 11/16	
Dito 1849	5	95½	95¼	95[illegible]	
Ween. Bank bij *Goll en C°.*				[illegible]	
Dito	4			[illegible]	
Letter B	5	95[illegible]	95¼	95[illegible]	
Aand. met Loting f. 300					
Nieuwe dito	» 250				
NAPELS, Cert. *Lam en Rauwen* 5 pCt.					
BRAZILIE te Londen 1829	5	99	99¼		
Dito Leening 1843	5				
Dito £ 200					
PERU	4½				
MEXICO Nieuwe	3	26 1/16	25¾		
VENEZUELA à £ 100	3½	37¼	37½		
GRENADA à £ 100					
Dito Uitgestelde		9¾			
ECUADOR à £ 100		4¾			

Mexico uitgestelde 25¼, ½; Grieken 5 pCt. 7½, ¼; Venezuela uitgestelde 15 1/16.

Bij tragen handel was de markt over het algemeen flaauw gestemd, zonder dat de prijsverandering van eene der genoteerde fondsen, afzonderlijke vermelding verdiend.

Koers van het Geld: Beleening 2½ pCt., Prolongatie 2½ pCt. Diskonto 3 pCt.

Wisselkoers.

Parijs	2/m.	f	56¼	Livorno	2/m.	f	39½
„	zigt	„	56½	Napels	„	„	84½
Bordeaux	2/m.	„	55⅞	Petersburg		„	1,86
„	½/m.	„	56½	Weenen	6 w.	„	[illegible]
Madrid	3/m.	„	245	Augsburg		„	[illegible]
Cadix	„	„	245	Frankfort		„	99
Seville	„	„	242	Hamburg	2/m.	„	[illegible]
Bilbao	„	„	243	„	zigt	„	[illegible]
Lissabon	„	„	41½	Londen	2/m.	„	12,[illegible]
Porto	„	„	41½	„	zigt	„	12,20
Genua	2/m.	„	46½	Rotterdam		„	¼

BUITENLANDSCHE BEURZEN.

ANTWERPEN, 9 Aug. Belg. leen. 2½ pc. 56, 1840/1842

4½ pc. 98½, 1848, —; Spanje 1—3 pc. 22⅛; Binnenl. 3 pc 43½; Romeinen 5 pc. 95; Oostenrijk Metalliek 5 pc. 86½.

PARIJS, 9 Aug. Fransche 3 pCt. 80.40; 4½ pCt. 104.40; Spanje 3 pCt. Binnenl. 43¼; id. 1 pCt. 22⅜; Russen 4½ pCt. 100; Met. 5 pCt. —.

MADRID, 6 Aug. Spanje 3 pc. 44⅛; 1—3 pc. 23⅜; Cert. Coup. 3½; Bank S. Fernando —.

LONDEN, 9 Aug. Cons. kont. 97¼ a —; op tijd 97⅜ a —; Braz. 101 a 102; 1829/39 101 a 103; 1852 98½ a 99½; Den. 3 pc. 83 a 84; 5 pc. 105 a 107; Ecuad. 4⅛ a 5⅛; Gren. 21 a 21½; Uitgest. 8¾ a 9¼; Mexiko Nieuwe 26⅝ a —; Peru 4½ pc. N. 83 a 85; Uitgest. 57½ a 58½; Rusl. 1822 5 pc. 117½ a 118½; (N.) 4½ pc. 100¼ a 101¼; Portugal 5 pc. — a —; 4 pc. 43 a 43½; 3 pc. — a —; Spanje 1 pc. 23⅜ a —; 3 pc. 47⅜ a 47⅝; Coup. cert. 6¼ a 6¾; Passive 5¼ a 5½; Holl 2½ pc. 64½ a 65; id. 4 pc. 97⅝ a —; Venez. 37 a 38; Uitg. 15 a 16; Wissel op Amsterdam ƒ 11.90; Grieken 1824 — a —; 1825 —.

WEENEN, 9 Aug. Met. 5 pc. 94⅜; Bank-Aktien 1412; Wissel op Londen 10.40, Zilver 9½.

BERLIJN, 8 Aug. Schuldbr. 3½ pc. 93; Loten 143; Rusl. Stiegl. 4 pc. 97½; Pools. 4 pc. 90¾; Loten fl. 500 91; Oost. Met. 5 pc. 89; Amsterdam zigt 142¼, id. 2/m. 111¾.

HAMBURG, 8 Aug. Rusl. Cert. 103½; Oostenrijk Met. 5 pc. 94¼; Spanje 1—3 pc. 22; Binnenl 3 pCt. 40½.

FRANKFORT, 9 Aug. Met. 5 pCt. 86½; W. Bank-Aktiën 1562; W. Loten fl. 250, 126; Spanje 1 pCt. 23½, id. 3 pCt. 43½; Badens. Loten —; Wissel op Weenen 110.

HANDELSBERIGTEN.

AMSTERDAM, 10 Augustus.

BESCHRIJVING EN TAXATIE DER KOFFIJ, in Veiling bij de Nederlandsche Handelmaatschappij.

Te AMSTERDAM, 8 September 1853.

278,275 Balen JAVA, liggende aldaar.
26,488 „ „ „ te Dordrecht.
34,542 „ „ „ „ Schiedam.

Monst.	Balen.		Cents.
Nº. 1.	3155	bruin	35½ a 36½
2.	1424	mooi geel iets beslagen	33 „ 34
3.	6713	geel iets beslagen enkel BS	32½ „ 33
4	2580	goed geelachtig enkel BS.	31½ „ 32
5.	1050	graauw geel iets beslagen enkel BS.	31½ „ 32
6.	2580	goed geelachtig Menado enkel BS.	33 „ 33½
7.	1725	knap blank dito.	32 „ 32½
8.	26270	goed blank vrij grof enkel BS.	29½ „ —
9.	2466	graauw blank geelachtig enkel zwart	29 „ 29½
10.	40316	ordinair blank	29 „ —
11.	6488	blank geel. Havana aard enkel BS	29 „ —
12.	13598	blank dito dito dito	28½ „ —
13.	2177	mooi blaauw	34 „ 35
14.	4122	dito dito iets minder	33 „ 34
15.	3928	vrij knap groen iets ros	31 „ 31½
16.	12916	knap groen West-Ind. aard met wit	31½ „ 32
17.	3320	goed groenachtig dito met dito	30 „ —
18.	4260	goed groen spekäard enkel dito	31½ „ 32
19.	3268	goed groenachtig dito dito dito	30½ „ —
20.	6500	groenachtig Demerary aard	30 „ —
21.	33503	goed groenachtig Preanger iets ros	29½ „ —
22.	49346	ord. bleek groen. iets West-Ind. aard	28½ „ —
23.	33241	ordinair groenachtig.	29 „ —
24.	1701	groen Kadoen	29½ „ —
25.	1040	groenachtig dito.	29 „ —
26.	4365	blank dito.	29 „ —
27.	1550	bleek Preanger West-Ind. aard.	31 „ 31½
28.	1005	graauw Preang. Demerary aard besl.	29½ „ —
29.	3283	graauw beslagen Preanger	28½ „ —
—	9803	diverse sortering.	

LIGGENDE TE DORDRECHT.

Monst.	Balen.		Cents.
Nº. 1.	5849	geelachtig enkel BS.	30½ „ 31
2.	1929	blank groenachtig	29 „ 29½
3.	11144	groen Preanger iets ros	29½ „ 30
4.	5932	ord. groenachtig.	29 „ —
5.	953	blankachtig Triage met zwart	26 „ 26½
—	681	diverse sortering.	

LIGGENDE TE SCHIEDAM.

Monst.	Balen.		Cents.
Nº. 1.	1007	licht bruin iets beslagen	33½ „ 34
2.	1332	geel Preanger	32 „ 33
3.	1889	blank Menado	31½ „ 32
4.	10486	goed blank vrij grof	29½ „ 30
5.	15654	ord. blank enkel zwart	29 „ —
6.	1380	groen	30 „ —
7.	970	bleek groen. iets West-Ind. aard	29 „ —
—	2324	diverse sortering.	

Te MIDDELBURG, 13 September 1853.

46,943 Balen JAVA, liggende aldaar.

Monst.	Balen.		Cents.
Nº. 1.	3683	knap geel Preanger	32½ a 33
2.	709	geel Menado enkel BS.	33 „ 33½
3.	1720	blank geelachtig.	30½ „ —
4.	2925	graauw blank geelachtig	30 „ 30½
5.	6036	blank	29 „ 29½
6.	5347	goed groenachtig West-Ind. aard	29½ „ —
7.	5515	goed groenachtig	29 „ 29½
8.	[illegible]	goed groenachtig Kadoe	29 „ —
9.	3373	[illegible] groenachtig.	28½ „ —
10.	9109	bleek groenachtig	29 „ —
11.	18220	bleek groenachtig West-Ind. aard	29 „ —
12.	2402	ordinair [illegible]	28½ „ 29
—	2317	diverse sortering.	

Ofschoon onder de bovenstaande [illegible] Koffij, balen kunnen gevonden worden, die niet [illegible] van steen en steengruis zijn, achten wij het van te weinig belang om daarvan bijzondere melding te maken.

(Vervolg en Slot.)

GRAANMARKT.

Tarwe roode soorten met veel handel hooger verkocht, in Entr.: 128; 130 ℔ ƒ 325, 335; 122, 126 ℔ dito ƒ 290, 317; 127 ℔ dito ƒ 321; 127 ℔ Norder ƒ 310; 125 ℔ roode Odessa ƒ 304; in cons.: 127 ℔ Pommer ƒ 327; 126 ℔ Gron. ƒ 305, 304; 125 ℔ dito ƒ 300; 128 ℔ dito ƒ 313; 129 ℔ b. Poolsche ƒ 347.

Rogge prijshoudend: 119 ℔ Petersb. ƒ 214; 118 ℔ dito ƒ 204 Entr.

Garst, Haver en Boekweit zonder handel.

Op 9 vaten Olie in Sept. ek. 68½; Nov. 69; April 69½ &. *Raapolie* op 6/w. ƒ 38, Vliegend ƒ 37; 1º. Sept. ek. ƒ 37⅛; Oct. ƒ 38; Nov. ƒ 38¼; Dec. ƒ 38½; Mei ƒ 39. *Lijnolie* op 6/w. ƒ 33; Vliegend ƒ 32; 1º. Sept. 31½. *Hennepolie* op 6/w. ƒ 39. *Raapkoeken* per 1040 st. ƒ 77, 82. *Lijnkoeken* per 104 st. ƒ 11, 13.

ROTTERDAM, 9 Aug. Tarwe. 156/2 ℔ Meursche ƒ 345.

SCHIEDAM, 9 Aug. Moutwijn ƒ 23,—; Jenever ƒ 27,50; Amst. Proef ƒ 28,75, per Ned. vat zonder fust, zonder belasting.

ANTWERPEN, 9 Aug. *Koffij.* Verkocht 900 balen St. Domingo, pr. *Rubis* en 400 balen id. pr. *Anna*.

Granen. Ferm. Vele zaken gisteren gedaan in Tarwe.

Krenten. Verkocht 5000 Kil. Cephal.

Rijst. Verkocht tweede hand, 1500 zak Arracan Cleaned, pr. *Diligence*.

LONDEN, 8 Aug. *Rijst.* Stil maar ferme prijzen. 300 ton Beng. verkocht a 11 s. 9 d.

Suiker. Ferm en veel vraag voor uitvoer. Sedert Zaturdag gedaan 3 ladingen, bruine Fernambuc zeilende, a 17 s. 9 d; 2 ladingen witte Bahia a 22 s. 9 d., 2870 kisten Havana Nº. 12½ a 22 s. 6 d., 645 kisten Havana Nº. 15/15½ a 24 s. 6 d. *Geraffineerd.* Gestampte tot vorige prijzen; geene verkoopers.

Koffij. Meer gevraagd, vooral de gekleurde soorten, tot vorige prijzen willig. In Ceylan weinig zaken, hooger prijs en geen aanvoer.

Talk. Lagere prijzen. Men heeft verkocht voor 50 s. 6 d.

Granen. Voorraad van Engelsch Graan meer dan gewoonlijk; het weder is fraai en de tijdingen uit het Oosten van meer vredelievenden aard. Engelsche Tarwe lager 3 a 4 s. Voor konsumptie kleine partijen 2 s. lager, franco aan boord.

LIVERPOOL, 8 Aug. *Katoen*, drokke markt. Verkocht 1000 balen tot den prijs van Zaturdag.

BORDEAUX, 6 Aug. *Voorloop.* 3/6 blijft 145 fr.

SCHEEPSTIJDINGEN.

BINNENGEKOMEN:

TEXEL, 9 Aug. C. H. Vallison, Nicoline, Batavia.

BROUWERSHAVEN, 9 Aug R. A. Tange, Australie, Rotterdam naar Batavia.

UITGEZEILD:

TEXEL, 9 Aug. J. Verhoeven, Catharina Maria, Montevideo.

BROUWERSHAVEN, 8 Aug. J. A. Scott, Cortgene, (Rotterdam) Batavia.

[illegible]

AMSTERDAM, 10 Augustus in lading naar:

Keulen	H. C. Wilson, Coln Nº. 20.
„	N. Jasbender, Murat.
Mainz	G. Reichert, Mainz Nº. 4.
Manheim	Ant. Grenshauer, Stad Manheim.
Duisburg	J. L. Arera, Ondine.
Ludwighaven	P. Krol, Pauline.
Dusseldorp & Neus	G. Koenen, Niederrein Nº. 10.
Frankf., Coblentz en Manheim	C. Weingartner, Frankf. Nº. 26.
Urdingen & Ruhort	D. Jansen, Vrouw Maria.

AMSTERDAM, 10 Aug. vertrokken:

Manheim	G. Itschert, Delphin
Rijnhoogte	ARNHEM 9 Aug. 2 el 15 duim.
	KEULEN 8 „ 10 vt. 1 „

ADVERTENTIEN.

(3160) ONDERTROUWD:

JOHAN CHRISTIAAN DE ROODE,
van *Voorburg*.
met
CATHERINE JEANNE HENRIETTE
VAN BREDO HUISMANS.

KLEEF, 5 Augustus 1853.

Eenige kennisgeving.

(3154) Heden beviel zeer voorspoedig van eenen *ZOON*, D. C. J. POORTMANS, geliefde Echtgenoot van P. J. W. A. VAN ATTEVELD.

ROTTERDAM, 5 Augustus 1853.

Algemeene kennisgeving.

(3163) Heden overleed ten mijnen Huize, na eene ziekte van ruim drie maanden en na tijdig voorzien te zijn geweest der H. H. Sacramenten, onze veel geliefde Broeder en Behuwdbroeder FRANS CAREL OTTERBEIN, van Amsterdam, in den ouderdom van vijf en veertig jaren.

BOUWLUST te DRIEBERGEN, den 6 Augustus 1853.

D. F. W. OTTERBEIN.
Uit aller naam.

Algemeene en bijzondere kennisgeving aan betrekkingen en vrienden.

Volgens onderlinge familie-overeenkomst zullen er geene uiterlijke [illegible] van rouw worden aangenomen.

(3151) Al die iets te vorderen hebben van, verschuldigd zijn aan, of wel Effekten, Titels, Bescheiden en Boeken, onder zich mogten hebben betrekkelijk den Boedel en de Nalatenschap van den Zeer Eerwaarden Heer MICHAëL ANTONIUS VAN STEENWIJK, in leven R. C. P. en Pastoor der R. C. Gemeente van de Kerk het *Hart* genaamd, alhier, op den Voorburgwal en hoek van de Heintjehoeksteeg, en aldaar onlangs overleden, gelieven daarvan op- en aangaven te doen vóór primo September aanstaande, ten kantore van den Notaris A. B. ZUURE, op den Singel bij het Koningsplein, te *Amsterdam*.

Onderwijzers van den TWEEDEN of HOOGEREN RANG, willende dingen naar den Post van **OPENBAREN ONDERWIJZER** te *Eindhoven*, worden uitgenoodigd zich voor of op den 20 Augustus e. k. in persoon of met vrachtvrije brieven aan te melden bij den Burgemeester dezer Gemeente of den Schoolopziener in het [illegible], der vereischte stukken.

De voordeelen aan dezen Post verbonden, zijn 1º. een jaarlijks traktement van den lande ƒ 200, 2º. Idem van de Gemeente ƒ 200, 3º. voor Brandstoffen ƒ 55, 4º. voor Prijzen ƒ 35, 5º. Schoolgelden voor elk kind ƒ 2.60, 6º. voor Onderwijs aan arme kinderen ƒ 2,50, voor iedere honderd zielen der bevolking, renderende p. m. ƒ 90, 7º. Vrije Woning en Tuin.

De dag voor het vergelijkend examen, zal den belanghebbenden nader worden bekend gemaakt. (3165)

De Geneeskundige Geschiedenis levert vele bewijzen, dat geheimmiddelen uiterst weldadig gewerkt en wezenlijk wonderen verrigt hebben, dat zij altijd vervolgd werden zoo lang zij het eigendom zijn, van bijzondere Personen, maar door de faculteit gunstig beoordeeld worden zoodra zij publiek eigendom zijn, d. i. zoodra iedereen de compositie daarvan kent. Dit is het geval met alle Arcana; alleen de **ROB BOYVEAU LAFFECTEUR**, maakt eene eervolle uitzondering op den regel; die heeft reeds in de vorige eeuw de attentie van deskundigen niet alleen getrokken, maar zich baan gebroken tot in de Apotheken van openbare geneesk. inrigtingen en thans, niettegenstaande de vele tegenwerking die geheimmiddelen altijd ondervinden, wordt zij door de regeringen van Frankrijk, België en Rusland [illegible] nomeerde Geneesheeren en is in meest alle respectabele Apotheken te huis.

De **ROB** is een wondervol Zuiveringsmiddel, een Plantensiroop van aangenamen smaak, die nieuwe en oude Ziekten genezen kan; die tegen alle Huidziekten, Verzweringen, Kanker, Klierziekten, Verlamming, Uitputting, Onvruchtbaarheid, Vermagering, Hypochondrie en eene menigte andere Kwalen gebruikt wordt, meest altijd zeer voorspoedig werkt en gemakkelijk te gebruiken is. Wij verzoeken alle lijders een Boekje te halen, dat hun geheel met dit onschatbaar middel bekend maken zal.

Het is in alle gerenommeerde Apotheken in Frankrijk, Rusland, België en Holland te bekomen, en bepaaldelijk te Amsterdam, bij B. Adama, Uloth, van Hulsteyn, Beer en Burgers. Arnhem: F. A. C. Otterbein. Bergen-op Zoom: P. T. Appelboom, Verlinden. Batavia: bij alle Apothekers. 's Gravenhage: Renesse, J. L. Dervans, de Langen. Goes: Reutberghem. Gorinchem: P. J. B. Schultze. Groningen: G. P. Stuttesheim en H. R. de Zayer. 's Hertogenbosch: F. Luycks, L. S. H. van den Bogaert. Haarlem: bij alle Apothekers, bij D. Veen & Cº. en R. T. de Breuk, Drogisten. Heemstede: Johs. Groos. Leyden: J. J. Reyst, J. C. Du Saar. Maastricht: P. Lahmes, Drogist. Middelburg: W. P. van de Kamer. Nijmegen: R. J. Opwyrda, J. J. Sneltjes, G. K. van Gulpen en J. A. Noorren. Rotterdam: J. M. van Hulsteyn, van Santen Kolff, Voorhoeve en Zoon. Roozendaal, X. Kreuger. Utrecht: H. van Dorssen Az, A. van Woerden. Vlissingen: van Osch. Zaandam: W. J. Eerle en Zoon. Zierikzee: J. H. Ochtman.

Ook in het **VERKOOPHUIS** en de bekende Depôts. (3162)

(3150) Door den Boekhandelaar J. F. A. BEUKMAN, wordt met goed succes gedebiteerd en is alom verkrijgbaar gesteld:

Navolging der H. Maagd Maria,

in groot 12º. Prijs . . . . ƒ 0.90

(3164) De Boekhandelaar L. DE FO[illegible] te Goes, heeft uitgegeven en algemeen verkrijgbaar gesteld:

Schets eener Holland[illegible]praakleer,

voor Hooger Onderwijs . . . . . ƒ 1.00

Te Amsterdam bij C. L. VAN LANGENHUYSEN, Drukker en Uitgever